

Steder flyttes. Derved vilde man samtidig kunne opnaa store Fordele for Præsterne, da Præstegaarden nu mange Steder er for stor efter Præstens økonomiske Forhold. Dertil kommer, at de mange Steder er usunde og daarlige. Navnlig flere Købstadpræstegaarde er absolut ikke svarende til Præstens økonomiske Forhold. Ogsaa ældre Præstegaarde paa Landet afgiver typiske Eksempler paa, at Præsten ikke er i Stand til fuldt ud at benytte den, og naar Jorderne er solgte fra, sidder han da med en Mængde store Udgifter i Stedet for, at Præstegaarden skulde have været ham til Nytte. Naar saa dertil kommer, at Præstegaardene ligger langt borte fra det Sted, hvor Arbejdet skal gøres — og det moderne Kirkearbejde kræver jo, at Præsten gør et stort Ungdoms- og Børnearbejde, Bibelkredsarbejde o. s. v. — synes det indlysende nødvendigt, at der kommer en samlet Undersøgelse af hele dette Forhold.

Jeg skal for Tiden afholde mig fra Fristelsen til at gaa ind paa Spørgsmaalet om Præstelønningen, da den højtærede Kirkeminister utvivlsvist har Interesse for Sagen, hvilket fremgaar af hans Udtalelser ved Behandlingen af Forslag til Ændringer i Lønningsloven af 1913 i Aar og hans Nedsættelse af Udvalg til at udarbejde en Lønningslov for Folkekirkens Præster udenfor København og Frederiksberg. Loven om det midlertidige Tillæg til Tjenestemændene og Dyrtidstillæg har ogsaa vist, at man ønsker at vise Retfærdighed overfor Præstestanden, men trods dette er det givet, at Præstestanden længselsfuldt imødeser Revisionen af Loven af 1913. Med nogen Ret har en Præst nylig i sidste Nummer af Præsteforeningens Blad betegnet denne Lov af 1913 som en social Degradation af Præstestanden. Forfatteren til denne Artikel formoder, at Loven ved sit Princip om at skulle være „hvilende i sig selv“, skulde forberede Kirkens Adskillelse fra Staten — altsaa, at den havde et kirkepolitisk Udgangspunkt. Dette skulde være Grunden til, at den blev lavet saaledes. Nu glæder denne Forfatter sig over, at disse Tanker er skrinlagte, idet Præsterne i Lovene om Løntillæg og om Dyrtidstillæg, som vi for nylig har vedtaget, betragtes som ligestillede med andre Statstjenestemænd, og der gives dem 25 pCt.'s Tillæg. Herigennem forkastes altsaa principielt Tanken om en Lønningslov, der skal være hvilende i sig selv. Dette skulde ogsaa annullere Tanken om den kirkepolitiske Baggrund for Lovens Fremkomst i 1913: en Adskillelse mellem Stat og Kirke. Jeg tror, man kan sige, at denne

Udtalelse om Motiverne til Lønningsloven af 1913 og denne Slutning angaaende Dyrtids- og Løntillægsløve fra i Aar er Fantasi. Men jeg kan nu ikke skjule, at saaledes som Forholdene faktisk er med den nedadgaaende Værdi af Pengene og den Masse, som Lønningsfonden er i Stand til at raade over, staaer vi overfor et meget alvorligt Spørgsmaal, naar nu denne Revision af Lønningsloven snart skal foretages, nemlig, hvorvidt Staten vil gaa med til at bevilge en meget betydelig og nødvendig Forhøjelse, et Tilskud altsaa af denne Lønningsmasse, som findes, eller Beløbet eventuelt skulde skaffes igennem en Slags Beskatning eller Forhøjelse af Højtidsloven for saaledes at skaffe Præsterne det nødvendige økonomiske Grundlag til Forbedring af deres Løn, eller om man vilde sige, at Præsterne ikke er Statsembedsmænd i egentlig Forstand, og at Kirkens Sager overhovedet ikke paa den Maade har Statens Interesse, og derfor skred til den Adskillelse, som fra mange Sider imødeses som det, der alligevel før eller senere vil komme. Jeg mener, at Præstelønningsspørgsmaalet lægger det nær for Rigsdagen at betænke dette Spørgsmaal, om man ønsker Statskirken drevet videre som Statskirke, eller om man vil frigøre Kirken og overlade den selv at sørge for den økonomiske Forbedring, som tiltrænges.

Et enkelt Spørgsmaal med Hensyn til Gejstlighedens Betjening af Kirken vil jeg drage frem. Under Vakancer er det almindelig Regel, at Præsterne i Provstiet sørger for Betjeningen af den ledige Kirke, hvilket lægger et ret betydeligt Arbejde paa dem. Der er adskillige Gange fremført Ønske om, at man skulde indføre den samme Ordning her, som man kender fra Norge, hvor den har vist sig at være til stor Gavn for Kirkelivet, saa at man har lært at værdsætte den som en udmærket Løsning af dette Spørgsmaal med Hensyn til Vakancer i Betjeningen, nemlig Indførelse af Stiftskapellaner. Jeg vil i høj Grad henstille til den højtærede Kirkeminister at tage Initiativet til at indføre noget saadant for vort Vedkommende, saa vi fik Stiftskapellaner til Biskoppernes Disposition baade til Betjening for de Sogne, der er vakante, og til Hjælp i det hele ved Stiftets kirkelige Betjening, saa at man derigennem var i Stand til, som det har vist sig i Norge, at give Impulser for det kirkelige Liv og give Præster, som er kørt fast, en Medhjælp til, om jeg saa maa sige, at komme i Gang igen med deres Arbejde i Sognet. Hos os er det almindelig Skik i Tilfælde af Vakance at